ଭାରତରେ ଶିକ୍ଷାର ନବଦିଗନ୍ତ ଓ ନରେନ୍ଦ୍ର ମୋଦି ସରକାର

ଭୁବନେଶ୍ୱର (ପିଆଇବି): ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ନରେନ୍ଦ୍ର ମୋଦିଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱାଧୀନ ସରକାର ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ପଦକ୍ଷେପମାନ ନେଉଥିବା ବେଳେ ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବି ବୈପ୍ଳବିକ ଆଭିମୁଖ୍ୟମାନ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି। ଡିଜିଟାଲ ଲାଇବ୍ରେରୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା, ବୈଷୟିକ ଶିକ୍ଷା ସକାଶେ ଭିନ୍ନକ୍ଷମ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ମେଧାବୃତି ପ୍ରଦାନ, ଗ୍ରାମ ସହ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଡ଼ିବା ପରି ପଦକ୍ଷେପମାନ ସରକାର ନେଇଛନ୍ତି। ଗତ ଏକ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ସରକାର ମାନବ ସମ୍ବଳ ବିକାଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନୂଆ ନୂଆ ପଦକ୍ଷେପମାନ ନେଇଛନ୍ତି ଯାହାକି ଏକ ବିଶାଳ ପରିବର୍ତନର ସ୍ୱରୂପ ପ୍ରଦାନ କରୁଛି। ଆର୍ଥିକ ଦିଗଗୁଡ଼ିକୁ ଅବଲୋକନ କରି ସରକାର ଏହି ସବୁ ନୂଆ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରୁଛନ୍ତି। ବିଶେଷ କରି ସୂଚନା ପ୍ରଯୁକ୍ତିକୁ ଆଧାର କରି ଏହି ନୂଆ ଯୋଜନା କରାଯାଉଛି। ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ଆଇଆଇଟି, ଆଇଆଇଏମ ଓ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ପରି ବିଶ୍ୱସ୍ତରୀୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଯେପରି ଅନଲାଇନ କୋର୍ସ ମାଗଣାରେ ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବେ ସେଥିପାଇଁ ଇ-ପୁସ୍ତକଭିତିକ ଏକ ଜାତୀୟ ଡିଜିଟାଲ ଲାଇବ୍ରେରୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ପାଇଁ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଛି। 'ସ୍ୱୟଂ' ନାମକ ଏକ ଅନଲାଇନ ଓପନ କୋର୍ସ ପ୍ଲାଟଫର୍ମ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଛି ଆଇଆଇଟି ଖଡଗପୁର ଦ୍ୱାରା ଡିଜିଟାଲ ଲାଇବ୍ରେରୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯିବ ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ୧୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟବରାଦ ରହିବ। ସେହପର ଅଲ ଇଣ୍ଡିଆ କାଉନସଲ ଅଫ ଟେକ୍ନିକାଲ ଏଜୁକେସନ ଦ୍ୱାରା ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପୋର୍ଟାଲର ମଧ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଛି। ଆଡମିଶନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ସହାୟତା ଦେବା ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ। ଗତ ୨୦୧୪ ନଭେମ୍ବରରେ 'ନୋ ୟୁଅର କଲେଜ ପୋର୍ଟାଲ' (ନିଜ କଲେଜକୁ ଜାଣ ପୋର୍ଟାଲ)ଆରମ୍ଭଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବର୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା ଏଥିରେ ୧୬ଶ୍ୱ ଲକ୍ଷ ହିଟ୍ ହୋଇଛି। ଦେଶର ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଇଲାକାରେ ପ୍ରାଥମିକ ଓ ଉଚ୍ଚମାଧ୍ୟମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ନାହିଁ ସେହି ସବୁ ଅଂଚଳଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବା ସକାଶେ ମାନବ ସମ୍ବଳ ବିକାଶ ବିଭାଗ ଏକ ଭୌଗଳିକ ସୂଚନା ବ୍ୟବସ୍ଥା(ଜିଆଇଏସ) କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିଛି। ଏଥିରେ ଦେଶର ୨୮ଟି ରାଜ୍ୟ ଓ କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଂଚଳ ସମ୍ପର୍କରେ ସୂଚନା ରହିଛି। ଏହାକୁ ବିକାଶ କରିଛି ନ୍ୟାସନାଲ ଇନଫର୍ମାଟିକ୍ସ ସେଂଟର। କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉଚ୍ଚମାଧ୍ୟମିକ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ ମଧ୍ୟ ଏକ ଅନଲାଇନ ସ୍ୱୟଂଆକଳନ ବ୍ୟବସ୍ଥା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିଛି। ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରେ ଥିବା ସିବିଏସଇ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସହ ତୁଳନା କରି ସଫଳତା ହାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ। ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପର ନାମ ରହିଛି 'ସାରାଂଶ'। ୧୫ହଜାର ବିଦ୍ୟାଳୟର ୧.୫ ଲକ୍ଷ ଶିକ୍ଷକ ଓ ୨କୋଟି ୨ ଲକ୍ଷ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ଏଥିରେ ତଥ୍ୟ ରହିଛି। ସେହିପରି ଭିନ୍ନକ୍ଷମ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରିବା ସକାଶେ ସରକାର ବିଭିନ୍ନ ନୂଆ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ସହ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକଳ୍ପର ଶୁଭାରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି। 'ସକ୍ଷମ' ଯୋଜନାରେ ଭିନ୍ନକ୍ଷମ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଡିପ୍ଲୋମା ଓ ଅଣ୍ଡରଗ୍ରାଜୁଏଟ ଶିକ୍ଷା ସକାଶେ ବାର୍ଷିକ ୩୦ହଜାର ଟଙ୍କା ଯାଏ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ। ଏହି ଯୋଜନାରେ ବାର୍ଷିକ ୧୦୦୦ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ମେଧାବୃତି ପାଇବେ। ଦେଶର ସମସ୍ତ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଏକ ହସ୍ତପୁସ୍ତିକା ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ। ଏହାଦ୍ୱାରା ଶ୍ରେଣୀରେ ପିଲାମାନଙ୍କ ଯତ୍ନ ସମ୍ପର୍କରେ ସେମାନଙ୍କୁ ସୂଚନା ଦିଆଯିବ। ନୂଆ ସରକାର ଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ସକାଶେ 'ଉଡାନ' ନାମକ ଏକ ନୂଆ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିଛନ୍ତି। ଏହା ଜରିଆରେ ପରିଶ୍ରମୀ ଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ବୈଷୟିକ ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ମେଧାବୃତି ମିଳିବ। ଗଣିତ ଓ ବିଜ୍ଞାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବରିଷ୍ଠ ଉଚ୍ଚମାଧ୍ୟମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମାଗଣା ଅନଲାଇନ ସମ୍ବଳ ଯୋଗାଇଦିଆଯିବ। ପିଲାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସନ୍ଦେହ ଦୂର କରିବା ସକାଶେ ପ୍ରିଲୋଡେଡ ଟାବଲେଟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଚଳନ କରାଯାଇଛି। ଏଥିପାଇଁ ଦେଶର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ୫୦ଟି ମେଂଟରିଂ ସେଂଟର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଛି। ଏହି ଯୋଜନା ସକାଶେ ଗତ ନଭେମ୍ବର ୨୦୧୪ରେ ସିବିଏସଇ ଦ୍ୱାରା ୯୫୦ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପ୍ରଥମ ବ୍ୟାଚ ଚୟନ କରାଯାଇଛି। ଶିକ୍ଷକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ, ଶିକ୍ଷକ ପ୍ରସ୍ତୁତି, ବୃତିଗତ ବିକାଶ, ପାଠ୍ୟକ୍ରମର ଡିଜାଇନ ଓ ବିକାଶ ତଥା ପ୍ରଣାଳୀଗତ ମୂଲ୍ୟାୟନ ସକାଶେ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ତଥା ଶିକ୍ଷାବିତ ପଣ୍ଡିତ ମଦନ ମୋହନ ମାଲବ୍ୟଙ୍କ ନାମରେ ଏକ ମିଶନ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଛି। ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ନରେନ୍ଦ୍ର ମୋଦିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଡିସେମ୍ବର ୨୫, ଉତମ ପ୍ରଶାସନ ଦିବସ ଅବସରରେ ୯୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ନୂଆ ଯୋଜନାର ଶୁଭାରମ୍ଭ କରାଯାଇଛି। ମାନବସମ୍ବଳ ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରୀ ସ୍ମୃତି ଇରାନୀଙ୍କ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ ଗଠିତ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟନବାହୀ କମିଟଏବଂ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ସଚିବଙ୍କ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ ଗଠିତ ଏକ ବୋର୍ଡ ଜରିଆରେ ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପର କାର୍ଯ୍ୟ ତଦାରଖ କରାଯାଉଛି। ଗବେଷଣାଗାରରୁ କ୍ଷେତକୁ ଯେପରି ପ୍ରଯୁକ୍ତିର ପ୍ରସାର ହୋଇପାରିବ ସେଥିପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର 'ଉନ୍ନତ ଭାରତ ଅଭିଯାନ' ନାମକ ଏକ ଯୋଜନାର ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି। ଏହି ଯୋଜନାରେ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକ ସହ ସଂଯୋଗ କରାଯିବ। ଜଳପରିଚାଳନା, ଜୈବିକ କୃଷି, ଅକ୍ଷୟ ଶକ୍ତି, ଭିତିଭୂମି, ଜୀବିକା ଆଦି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବ। ଆଇଆଇଟି ଦିଲ୍ଲୀ ଏସବୁକୁ ସଂଯୋଜନା କରିବ। ଆଇଆଇଟି, ଏନଆଇଟ, ଆଇଆଇଏସଇଆର ଦ୍ୱାରା ୧୩୦ଟି ଗ୍ରାମକୁ ପୋଷ୍ୟ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି। ଭାରତରେ ବିଶ୍ୱସ୍ତରୀୟ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଏକ ନୂଆ ଯୋଜନା ଗ୍ଲୋବାଲ ଇନିସିଏଟିଭ ଫର ଆକାଡେମିକ ନେଟୱର୍କ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଛି। କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ବିଜ୍ଞାନ, ଗଣିତ, ପ୍ରଯୁକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ କରିବା ପାଇଁ ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି ନୂଆ ଯୋଜନା ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଆବିଷ୍କାର ଅଭିଯାନ। ଶିକ୍ଷାପ୍ରତିଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ସହ ସିଧାସଳଖ ଯୋଗସୂତ୍ର ରକ୍ଷା କରିବା ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ। ଏହାଛଡ଼ା 'ପଢ଼େ ଭାରତ, ବଢ଼େ ଭାରତ' ନାମକ ଏକ ଯୋଜନାରେ ପ୍ରଥମ ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସାମଗ୍ରିକ ବିକାଶ ପାଇଁ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି। ବର୍ଷରେ ୧୦୦ ଦିନ ସେମାନଙ୍କୁ ପଢ଼ିବା, ଲେଖିବା, ଅଙ୍କ ଆଦି ସମ୍ପର୍କରେ ସାମଗ୍ରିକ ଶିକ୍ଷା ଦିଆଯିବ। ବିକାଶର ବାର୍ତା ବହନ କରିଥିବା ନରେନ୍ଦ୍ର ମୋଦି ସରକାରଙ୍କ ନାନା ଯୋଜନାରୁ ଦେଶବାସୀ ଉପକୃତ ହେଉଥିବା ବେଳେ ଏକ ବିକଶିତ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଆଭିମୁଖ୍ୟ ସାକାର ଦିଗରେ ସରକାର ପ୍ରମୁଖ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି।

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଗୋପନୀୟତା ନାଗରିକଙ୍କ ମୌଳିକ ଅଧିକାର

ଭୁବନେଶ୍ୱର (ପିଏନ୍): ଭାରତ ଇତିହାସରେ ଏକ ନ୍ୟାୟିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଐତିହାସିକ ଘଟଣାକ୍ରମରେ ମାନ୍ୟବର ସୁପ୍ରିମକୋର୍ଟ ସର୍ବସମ୍ମତ କ୍ରମେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଗୋପନୀୟତାର ଅଧିକାର ସମ୍ପର୍କରେ ସ୍ପଷ୍ଟ କରି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ସମ୍ବିଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ଗୋପନୀୟତା ଅନୁଯାୟୀ ବ୍ୟକ୍ତିର ମୌଳିକ ଅଧିକାର। ସୁପ୍ରିମକୋର୍ଟର ମାନ୍ୟବର ପ୍ରଧାନ ବିଚାରପତିଙ୍କ ସମ୍ମିଳିତ ନଅଜଣ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଐତିହାସିକ ଖଣ୍ଡପୀଠ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିଛନ୍ତି ଯେ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା ୨୧ ଅନୁଯାୟୀ ଗୋପନୀୟତାର ଅଧିକାର ହେଉଛି ଜୀବନ ଧାରଣାର ଅଧିକାର ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ୱାଧୀନତା ଅଧିକାରର ଅଂଶବିଶେଷ। ମାନ୍ୟବର ଅଦାଲତଙ୍କର ଏହି ରାୟ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଆଧାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି। ଏଠାରେ ସୂଚିତ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ଆଧାର ଦ୍ୱାରା ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଗୋପନୀୟତା ପ୍ରଘଟ ହେଉଥିବାରୁ ଏହାକୁ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଅଦାଲତରେ ଚାଲେଞ୍ଜ କରାଯାଇଥିଲା। ଆବେଦନରେ ଦର୍ଶା ଯାଇଥିଲାଯେ ବାରସଂଖ୍ୟା ବିଶିଷ୍ଟ ବାୟୋମେଟ୍ରିକ ୟୁନିଟ୍ ଆଇଡେଣ୍ଟିଟି ନମ୍ବର ଆଧାର ନାଗରିକଙ୍କର ଗୋପନୀୟତା ଉପରେ ନଜର ରଖିବା ସକାଶେ ସରକାରଙ୍କୁ ସହାୟକ ହେଉଛି। କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଯେହେତୁ କେନ୍ଦ୍ରର ବିଭିନ୍ନ ଲୋକକଲ୍ୟାଣକାରୀ ଯୋଜନାରୁ ସରକାରୀ ସୁବିଧା ପାଇବା ସକାଶେ ଆଧାରକୁ ବାଧତାମୂଳକ କରିଚାଲିଛନ୍ତି ତେଣୁ ଲୋକେ ସେମାନଙ୍କର ବାୟୋମାଟ୍ରିକ୍ସ ତଥ୍ୟ ଦେଇ ଆଧାର କାର୍ଡ଼ କରିବାକୁ ବାଧ ହେଉଛନ୍ତି। ଯଦିଓ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ନାଗରିକଙ୍କ ଗୋପନୀୟତା ରକ୍ଷାର ଅଧିକାର ରହିଛି ମାତ୍ର ଏହା ମୌଳିକ ଅଧିକାର ନୁହେଁ। ଏହି ଐତିହାସିକ ରାୟ ପ୍ରକାଶ ପୂର୍ବରୁ ମାନ୍ୟବର ଖଣ୍ଡପୀଠ ସର୍ବସାଧାରଣରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ତଥ୍ୟର ଅପବ୍ୟବହାର ନେଇ ଉଦ୍‌ବେଗ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ। ପ୍ରଯୁକ୍ତିର ବହୁଳ ଉପଯୋଗ ହେଉଥିବା ସମୟରେ ଗୋପନୀୟତାର ସୁରକ୍ଷା ସମ୍ଭବ ହେବନାହିଁ ବୋଲି କୁହାଯାଇଥିଲା। ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଅଦାଲତ ପୂର୍ବରୁ ଗୋପନୀୟତା ଅଧିକାର ସମ୍ପର୍କରେ ଦେଇଥିବା ଦୁଇଟି ରାୟକୁ ମଧ୍ୟ ଏହି ଖଣ୍ଡପୀଠ ଖାରଜ କରିଦେଇଛନ୍ତି। ପୂର୍ବ ରାୟରେ ମାନ୍ୟବର ସୁପ୍ରିମକୋର୍ଟ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଗୋପନୀୟତାକୁ ସମ୍ବିଧାନରେ ସୁରକ୍ଷା ଦିଆଯାଇନାହିଁ। ଉକ୍ତ ରାୟ ଯଥାକ୍ରମେ ୧୯୫୮ ମସିହାରେ ଏମ୍.ପି.ଶର୍ମା ଓ ୧୯୬୨ରେ ଖରକ୍ ସିଂ ମାମଲାରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା। ଖରକ୍ ସିଂଙ୍କ ମାମଲାରେ ଛଅଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଓ ଏମ.ପି.ଶର୍ମା ମାମଲାରେ ଆଠଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ରାୟ ଶୁଣାଇଥିଲେ। ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଅଦାଲତଙ୍କର ଏହି ଉତମ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଏକ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ରାୟ ଯାହାକି ଲୋକମାନଙ୍କର ମୌଳିକ ଅଧିକାର ସୁରକ୍ଷା କରିବ। ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜୀବନରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମଣିଷଙ୍କର କିଛି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ତଥ୍ୟ ରହିଥାଏ। ଏଥିରୁ କିଛି ପରିପ୍ରକାଶ ବା ସାର୍ବଜନୀନ ହୋଇଗଲେ ଏହା ଜଣଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜୀବନ ବା ଅଧିକାରରେ ଆଞ୍ଚ ଆଣିଥାଏ। ତେବେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଗୋପନୀୟତା ଏକ ମୌଳିକ ଅଧିକାର ବୋଲି ସୁପ୍ରିମକୋର୍ଟଙ୍କର ରାୟ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜୀବନ ସୁରକ୍ଷିତ ରହିପାରିବ। ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା ୨୧ରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ଜୀବନ ଓ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତାକୁ ସରକାର ସୁରକ୍ଷା ଯୋଗାଇବା ଉଲ୍ଲେଖ ହୋଇଛି। ମାତ୍ର ଏହି ସୁବିଧା ଯୋଗାଇଦେବା ଆଳରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ତଥ୍ୟ ପ୍ରଘଟ ହେଲେ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଧି ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଘୋର ସଙ୍କଟ ଦେଖାଯାଏ।

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଗୋପନୀୟତାକୁ ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଭାବେ ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯିବା ଭାରତର ନ୍ୟାୟିକ ଇତିହାସରେ ଏକ ନୂଆ ଅଧ୍ୟାୟ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି। ନଅଜଣିଆ ସମ୍ବିଧାନ ପୀଠର ଏହି ରାୟ ଦେଶର ୧୩୦ କୋଟି ଲୋକଙ୍କ ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ ପ୍ରଭାବ ପକାଇବ। ଏହା ସରକାର ଓ ନାଗରିକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ରହିଥିବା ସମ୍ପର୍କର ସଂଜ୍ଞା ନିରୂପଣ କରିବା ସହ ଦେଶର ନାଗରିକମାନେ ଏହି ଅଧିକାର ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଗୋପାନୟତାକୁ ସରୁକ୍ଷିତ ରଖିପାରିବେ। ସମ୍ବିଧାନରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଗୋପନୀୟତା ଏକ ମୌଳିକ ଅଧିକାର ବୋଲି କେଉଁଠି ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହା ଜୀବନ ଧାରଣର ଅଧିକାର ଓ ସମସ୍ତ ମୌଳିକ ଅଧିକାରର ଅଂଶବିଶେଷ ବୋଲି ମାନ୍ୟବର କୋର୍ଟ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ଜଣାଇଛନ୍ତି। ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା ୨୧ ଅଧୀନରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଗୋପନୀୟତାର ଅଧିକାରକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରି ମାନ୍ୟବର କୋର୍ଟ ଐତିହାସିକ ରାୟ ଦେଇଥିବାରୁ ଏବେ କେବଳ ଦେଶର ନାଗରିକ ନୁହଁନ୍ତି ଯେ କୌଣସି ବିଦେଶୀ ନାଗରିକ ମଧ୍ୟ ଅଦାଲତରେ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇ ଅଧିକାର ଉଲ୍ଲଂଘନର ପ୍ରତିବାଦ କରିପାରିବେ। ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଗୋପନୀୟତା ମୌଳିକ ଅଧିକାରର ଅଂଶବିଶେଷ ହେବାରୁ ଏଣିକି ସରକାରଙ୍କ ଅଯୌକ୍ତିକ ହସ୍ତକ୍ଷେପକୁ ରୋକିବା ସହଜ ଏବଂ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ତଥ୍ୟକୁ ସରକାର ମନଇଚ୍ଛା ସାର୍ବଜନୀନ କରିପାରିବେ ନାହିଁ କି ଘରୋଇ ସଂସ୍ଥା କରିପାରିବେ ନାହିଁ। ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା ୧୪, ୧୯ ଓ ୨୧ରେ ସମାନତା ଓ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତାର ଯେଉଁ ଅଧିକାର ଦିଆଯାଇଛି ତାହାର ଅଧୀନରେ ବ୍ୟକ୍ତିର ଗୋପନୀୟତା ଅଧିକାର ଆସୁଥିବାରୁ ଏହାକୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇନାହିଁ ବୋଲି ଆବେଦନକାରୀ ଯୁକ୍ତିରେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ। ତେବେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଗୋପନୀୟତାର ଅଧିକାର ସମ୍ପର୍କିତ ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ହେବାପରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ତଥ୍ୟର ବ୍ୟବହାର କେଉଁଠି ଓ କିଭଳି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ହେବ ତାହା ସରକାରଙ୍କୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ। ସରକାରଙ୍କର ଯୁକ୍ତିକୁ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଅଦାଲତ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରିଦେଇ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିଛନ୍ତି ଯେ ସମ୍ବିଧାନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ସମସ୍ତ ମୌଳିକ ଅଧିକାର ସହିତ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଗୋପନୀୟତା ଅଧିକାର ଯୋଡ଼ି ହୋଇରହିଛି ଯାହାକି ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା ୨୧ ବଞ୍ଚିବାର ଅଧିକାରର ଅଂଶବିଶେଷ।

(ସୌଜନ୍ୟ: ନାରାୟଣ ଚନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳ, କଟିକଟା, ମଙ୍ଗଳପୁର, ଯାଜପୁର, ଦୂରଭାଷ : ୯୪୩୮୨୭୭୭୦)

ରାଜୁ ମଉସା-ଜଣେ ବାବାଜିଆ ଲୋକ

ଭୁବନେଶ୍ୱର (ପିଏନ୍): ସ୍ୱର୍ଗତଃ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ତାଙ୍କ ଜୀବଦ୍ଦଶା କାଳରେ ଯେତିକି ଲୋକପ୍ରିୟ ତଥା ଜନମାନସରେ ରହିଥିଲେ, ମୃତ୍ୟୁପରେ ତାହାର ବହୁଗୁଣ ଅଧିକ ଜନମାନସରେ ଅଛନ୍ତି। ସବୁଆଡ଼େ ସବୁ ସମୟରେ ଅର୍ଥାତ୍ ରାଜନୀତି, ଉନ୍ନୟନମୂଳକ କାମ, ଓଡ଼ିଆ ସ୍ୱାଭିମାନ, ଶିକ୍ଷାୟନ ଏବଂ କ୍ରୀଡ଼ା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଜୁ ବାବୁଙ୍କ ନାମ ଉଚ୍ଚାରଣ ହୋଇଥାଏ। ତାହାର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ହେଉଛି ବିଜୁ ବାବୁ ଅସଂଖ୍ୟ ଶିଷ୍ୟ ବା ଅନୁଗାମୀ ସୃଷ୍ଟି କରିଯାଇଛନ୍ତି। କେବଳ ଓଡ଼ିଶା ନୁହେଁ ଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ଏବଂ ବିଦେଶରେ ମଧ୍ୟ ବିଜୁ ବାବୁଙ୍କର ମଧ୍ୟ ଅଂସଖ୍ୟ ଅନୁଗାମୀ ଅଛନ୍ତି। ଜାତୀୟସ୍ତରର ନେତା, ଶିଳ୍ପୋଦ୍ୟୋଗୀ, ବୈଜ୍ଞାନିକ କିମ୍ବା ଅର୍ଥ ବିଶାରଦମାନେ ଓଡ଼ିଶା ଆସିଲେ ବିଜୁ ବାବୁଙ୍କ ପ୍ରଶଂସା କରିଥାଆନ୍ତି। ବିଜୁ ବାବୁଙ୍କ ଏଭଳି ଏକ ଅନୁଗାମୀ ହେଉଛନ୍ତି ପାଟକୁରାର ପୂର୍ବତନ ବିଧାୟକ ତଥା ଓଡ଼ିଶା ଖଦି ବୋର୍ଡର ପୂର୍ବତନ ଅଧକ୍ଷ ସ୍ୱର୍ଗତ ରାଜକିଶୋର ନାୟକ। ଯାହାକୁ ବିଜୁବାବୁ ନିଜେ ବାବାଜିଆ ମଣିଷଟିଏ ବୋଲି କହିଥାଆନ୍ତି।

ସ୍ୱର୍ଗତଃ ରାଜକିଶୋରଙ୍କ ସହିତ ଆମର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମ୍ପର୍କ ଥିଲା। ସେ ଆମ ପାଇଁ ରାଜୁ ମଉସା ଥିଲେ। ୧୯୭୫ ମସିହାରେ ଆମେ କେନ୍ଦ୍ରାପଡା କଲେଜରୁ ବାଣିଜ୍ୟରେ ସ୍ନାତକ ଡିଗ୍ରୀ ହାସଲ କଲାପରେ ଚାକିରୀ ଖୋଜିବାକୁ ତତ୍ପର ହେଲୁ। ଏହି କ୍ରମରେ ବହୁ ସରକାରୀ - ବେସରକାରୀ ସଂସ୍ଥାରେ ଚାକିରୀ ପାଇଁ ପରୀକ୍ଷା ଦେଲୁ। ସବୁଆଡେ ପରୀକ୍ଷା ଫଳ ବାହାରିବାର ବିଳମ୍ବ ହେଲା। ସେହି ସମୟରେ ଏକ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରୀ ସଂସ୍ଥାରେ ଚାକିରୀ ବିଜ୍ଞାପନ ବାହାରିଲା। ଆମେ ତାହାକୁ ହାତଛଡା ନକରି ଆବେଦନ କରିବାକୁ ଭୁବନେଶ୍ୱରରୁ ଆସିଲୁ। ସେତେବେଳେ ଆମର ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ ଓ ମାର୍କ୍‌ସିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକରେ ଆଟେଷ୍ଟେସନ୍ କରିବା ଏକ ସମସ୍ୟା ହେଲା। ଆମ୍ଭେ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ନୂଆ ହୋଇଥିବାରୁ ଖାଲି ଏପଟ ସେପଟ ହେଲୁ। କେହି ଆମକୁ ସହାୟତା ଦେଲେନାହିଁ । ଏପରି ଅସୁବିଧା ସମୟରେ ଆମର ତଳ କ୍ଲାସରେ ପଢୁଥିବା ଉମାକାନ୍ତ ନାୟକ ନାମକ ଜଣେ ବନ୍ଧୁ ଦେଖାହେଲେ। ତାଙ୍କ ଘର ପାଟକୁରା ନିକଟବର୍ତ୍ତି ମନ୍ତେଇ ଗ୍ରାମରେ। ଉମାକାନ୍ତ ସେହି ସମୟରେ ବାଣୀ ବିହାରର ଛାତ୍ର ଥିଲେ। ମୋର ସମସ୍ୟା ସମ୍ପର୍କରେ ଅବଗତ ହେଲାପରେ ସେ ମୋତେ କହିଲେ - ଭାଇ ଏହି କାରଣ ପାଇଁ ଏତେ ଚିନ୍ତା - ତୁମେ ଯାଇ ରାଜୁ ନାୟକଙ୍କୁ ଭେଟ - ସେ ବିନା ପ୍ରଶ୍ନରେ ଆଟେଷ୍ଟେସନ୍ କରିଦେବେ। ମୁଁ ପ